

Ilm on kõigil hammaste vahel

Ain Kallis

meteoroloog

Maikuu viskles kuuma ja külma vahel

Külmaga kipuvad hambad plagisema ja nii on vahel isegi maikuus ilm sõna otseses mõttes hammaste vahel. Kaudses mõttes ka, sest firmad on loodusnähtused rakendanud oma reklaamikampaaniatesse. Sageli kõlab isegi raadiost, et ilma toob meieni üks pank. Igal juhul on ilmajaamadesse helistajate arv viimasel nädalal kõvasti suurenenud – nii väga huvitab kõiki juuni lõpu ilma prognoos. Maikuu ilmastik oli väga heitlik – kohati hot, kohati cool, nagu on moodne öelda. Esimene dekaad oli viimase poolsajandi reas soojuselt neljandal kohal. Tartu-Tõravere ilmajaamas arvutati kümne ööpäeva keskmiseks õhutemperatuuriks 13 °C (norm 9,3 °C), ka sademeid tuli rohkem kui tavaliselt. Teine dekaad oli juba jahedam (12,6 °C), kolmas veelgi külmem – vaid 9,9 °C (normaalne oleks 12 °C). Kuu andmed kokku võttes selgus siiski, et asi polnudki nii hull – kuu keskmine oli 11,8 °C, seega peaaegu kraadi võrra üle keskmise.

Vihma tuli küll ligi kaks korda rohkem kui tavaliselt (91,6 mm). Emajõgi ja kaevud said vett täis. Päikest oli näha 247 tundi, mis on täpselt normi jagu.

Nagu maikuus ikka, oli mere lähedus määrav. Kõige soojem oli Lõuna-Eestis (Võrus saadi keskmiseks temperatuuriks 12,4 °C), külmem aga saartel (Ristnas 8,5 °C). Kogu Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks arvutati Eesti Meteoroloogia- ja Hüdroloogiainstituudis 10,8 °C, mis on normist kraadi võrra kõrgem.

Eriti tuntavad on aga erinevused sademete territoriaalses jaotuses: Võrus ja Valgas sadas 31 päevaga 114 ja 118 mm vihma, mis on üle kahe korra rohkem kui harilikult. Saartel polnud mai nõnda vihmarikas.

Ka mujal maailmas oli ilm muutlik – Ungaris olid kuu keskel sama kõledad ilmad kui oktoobris, Hispaania mai tuletas aga aeg-ajalt meelde märtsi. Üldse oli vahepeal kogu Euroopa jahe, soojem oli vaid Musta ja Valge mere läheduses. Mehhiko lõunaosa kõrbes tulekahjudes, samal ajal Türgis, Jaapanis ja Ida-Hiinas tuli liiga palju vihma.

Kuiv periood paistab lõppevat aga Indoneesias ja Filipiinidel, kus näikse algavat kaua oodatud sajud. Tugev vihm Itaalias põhjustas sadu ohvreid kaasa toonud mudavoolu.

Kokkuvõtteks: ilm oli nagu ilm ikka. Inglismaa East-Anglia ülikooli meteoroloogia-professor Trevor Davies armastab korrata: “Kliima on alati valmis üllatusteks.”